



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **R. T.**, zast. Mgr. Martinem Pechem, advokátem, se sídlem Purkyňova 3032/15, Plzeň, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 11. 2021, č. j. 45463/21/5200-10422-713122, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 26. 10. 2022, č. j. 77 Af 3/2022-33,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Shrnutí předcházejícího řízení

[1] Shora označeným rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobce proti dodatečným platebním výměrům Finančního úřadu pro Plzeňský kraj (dále též „správní orgán I. stupně“) ze dne 22. 6. 2021, č. j. 1330922/21/2301-62563-401173, č. j. 1330960/21/2301-62563-401173, č. j. 1330949/21/2301-62563-401173 a č. j. 1330973/21/2301-62563-401173, ve znění rozhodnutí o opravě zřejmých nesprávností ze dne 18. 8. 2021, č. j. 1579642/21/2301-62563-401173 (dále též „prvostupňová rozhodnutí“), a tato rozhodnutí potvrdil. Prvostupňovými rozhodnutími správní orgán I. stupně dle § 14 odst. 3 zákona č. 461/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti se zákazem nebo omezením podnikatelské činnosti v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2 (dále jen „zákon o kompenzačním bonusu“), žalobci doměřil daň ve výši rozdílu vyměřeného kompenzačního bonusu a částky nově zjištěné, v celkové výši 40.500 Kč. Žalobce totiž nenaplnil předmět kompenzačního bonusu dle § 6 odst. 3 zákona o kompenzačním bonusu, neboť v rozhodném období neměl převažující příjmy ze

samostatné výdělečné činnosti, která byla v bonusovém období omezena či zakázána opatřením orgánu státní správy.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu, v níž namítl, že nárok na kompenzační bonus mají všechny kategorie osob samostatně výdělečně činných bez ohledu na to, zda se jedná o hlavní či vedlejší samostatnou výdělečnou činnost, přičemž subjektem kompenzačního bonusu je osoba samostatně výdělečně činná podle zákona upravujícího důchodové pojištění. Nelze směřovat kompenzaci za to, že nemohl žalobce v důsledku pandemických opatření řízených státem podnikat, s obecnými příjmy, které má tento pouze jakožto fyzická osoba, když takový příjem v zásadě neříká nic o nějakém zisku. Žalobce jako osoba samostatně výdělečně činná jiný příjem než z živnostenského podnikání nemá a nevykazuje, zatímco jako fyzická osoba má žalobce ještě příjem z nájmu. Přístupovat podobným způsobem k výplatě kompenzačního bonusu za situace, kdy byly již téměř všechny ekonomické subjekty zejména s účastí související s gastronomií vlivem vládní politiky na samé hranici přežití, hraničí s přepjatým formalismem. Dle judikatury Ústavního soudu je takový přístup v rozporu s principy demokratického právního státu.

[3] Krajský soud v Plzni nadepsaným rozsudkem žalobu zamítl. Orgány finanční správy po právu dospěly k závěru, že dle § 6 odst. 3 zákona o kompenzačním bonusu není samostatná výdělečná činnost předmětem kompenzačního bonusu, jestliže představuje menšinou část zdrojů příjmu daňového subjektu v porovnání s příjmy z nepodnikatelské činnosti nebo státními opatřeními neomezené podnikatelské činnosti, které naopak představují převažující část zdrojů příjmů tohoto subjektu v rozhodném období. Podle zákona o kompenzačním bonusu správní orgány měly hodnotit strukturu příjmů osoby samostatně výdělečně činné z hlediska toho, zda v ní převažují příjmy ze samostatné výdělečné činnosti, která byla zakázána (omezena) v důsledku opatření státní správy. Pokud příjmy z výkonu omezené činnosti převažovaly, byly tyto činnosti předmětem kompenzačního bonusu. Nelze ovšem zohledňovat výlučně příjmy ze samostatné výdělečné činnosti a v rámci nich pak hodnotit, zda mezi nimi převažují příjmy z podnikatelské činnosti omezené opatřeními státní správy, nebo příjmy z podnikatelské činnosti neomezené. Je totiž třeba přihlížet i k příjmům z nepodnikatelské činnosti. Hypotéza normy v § 6 odst. 3 zákona o kompenzačním bonusu hovoří obecně o příjmech, nijak nevymezuje povahu činnosti, která k získání těchto příjmů vedla. Příjmem žalobce byl i příjem z nájmu, který žalobce nezískal jako osoba samostatně výdělečně činná v rámci svého podnikání. Žalobce je jediným subjektem práva, nemá dvě zcela oddělené osobnosti fyzické osoby a fyzické osoby podnikatele. Tomu pak odpovídá, že příjmy z podnikatelské i nepodnikatelské činnosti daní v rámci dílčích základů (jedné) daně z příjmů fyzických osob.

[4] Zákonodárce následoval jinou právně politickou úvahu, než naznačuje žalobce: pandemie nemoci COVID-19 omezila řadu úrovní lidského života. Jde nicméně o vyšší moc, jejíž hospodářské dopady nelze zcela kompenzovat, natožpak je kompenzovat ze strany státu. Proto se zákonodárce rozhodl v režimu zákona o kompenzačním bonusu kompenzovat část těchto hospodářských dopadů u osob, jejichž převažující část příjmů pocházela z podnikatelské činnosti a zároveň byla i omezena opatřeními státní správy. Bylo lze předpokládat, že faktický dopad na tuto skupinu osob bude tíživější než u osob, jejichž převažující příjmy pochází z jiné činnosti. S ohledem na povahu věci nelze dospět k závěru,

pokračování

že zákonodárce musí žalobci kompenzovat omezení podnikatelské činnosti, byť pro něj představovala menšinový zdroj příjmů. Takové právní pravidlo soud nenalezl a žalobce jeho existenci ostatně ani netvrdil. Není tedy důvod vykládat § 6 kompenzačního zákona rozšiřujícím způsobem tak, aby zahrnoval i případy, které zákonodárce nezamýšlel. V souzené věci nebylo sporné, že žalobce měl v rozhodném období příjem ve výši 70.000 Kč z nájmu, a příjem ve výši 4.780 Kč za prodej zboží. Příjmy z obou těchto činností bylo třeba zohlednit při posouzení nároku na kompenzační bonus. První z těchto činností nebyla omezena nebo zakázána v důsledku opatření orgánů státní správy, kdežto druhá ano. Při jejich porovnání je zřejmé, že příjem z nájmu představoval převažující část příjmů v rozhodném období – výkon samostatné výdělečné činnosti prodej zboží tak nebyl předmětem kompenzačního bonusu a žalobce na kompenzační bonus neměl nárok. Příjem z nájmu bylo třeba zohlednit vždy, bez ohledu na to, zda šlo o příjem nepodnikatelský, nebo příjem z podnikání.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[5] Žalobce (dále též „stěžovatel“) napadl krajského soudu kasační stížností. Namítl jeho nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů, neboť jeho odůvodnění je přepjatě formalistické. Nárok na kompenzační bonus mají všechny kategorie osob samostatně výdělečně činných bez ohledu na to, zda se jedná o hlavní či vedlejší samostatnou výdělečnou činnost, přičemž subjektem kompenzačního bonusu je osoba samostatně výdělečně činná podle zákona upravujícího důchodové pojištění. Nelze směřovat kompenzaci za to, že stěžovatel nemohl v důsledku pandemických opatření nařízených státem podnikat, s obecnými příjmy, které má tento pouze jakožto fyzická osoba, když takový příjem nic neříká o zisku. Stěžovatel jakožto osoba samostatně výdělečně činná jiný příjem než z živnostenského podnikání nemá a nevykazuje, zatímco stěžovatel jako fyzická osoba má ještě příjem z nájmu. Stěžovatel coby ekonomický subjekt nikomu nic nepronajímá, zatímco měl prokazatelně soubor výdajů souvisejících s jeho zavřenou provozovnou.

[6] Přistupovat podobným způsobem, jaký naznačily již správní orgány a ve shodné argumentaci potom pokračoval též krajský soud, k výplatě kompenzačního bonusu za situace, kdy byly téměř všechny ekonomické subjekty zejména s účastí související s gastronomií vlivem vládní politiky na samé hranici přežití, hraničí s tzv. přepjatým formalizmem. Přímé upřednostňování striktně formalistického přístupu na úkor přístupu materiálního, respektive skutečně zjištěného stavu věci označil za nezákonné opakovaně Ústavní soud. Ten již mnohokrát prokázal, že netoleruje orgánům veřejné moci ani obecným soudům formalistický přístup k věci za použití v podstatě sofistického odůvodnění zřejmě nespravedlnosti. Ani obecný soud není absolutně vázán doslovným zněním zákona, nýbrž se od něj smí a musí odchýlit, pokud to vyžaduje účel zákona, historie jeho vzniku, systematická souvislost nebo některý z principů, jež mají svůj základ v ústavně konformním právním řádu jako významném celku. Nebyla to pandemie COVID-19 jakožto „*vis maior*“, jak uvádí krajský soud, která by donutila stěžovatele svoji provozovnu uzavřít, byl to stát, který provozovnu stěžovatele autoritativně uzavřel. Právě toto by měl stát kompenzovat a k tomu by měl kompenzační bonus dle argumentu *e ratione legis* sloužit. Kdyby stěžovatel neměl příjem z nájmu, stát by jeho ztrátu kompenzoval, protože však stát vyhodnotil jeho situaci jako takovou, že v souvislosti s jeho opatřeními „hlady asi nezemře“, tak mu výhody související s kompenzačním bonusem nepřiznal. Neexistuje racionální

důvod, proč by neměl být stěžovatel kompenzován kvůli ztrátě příjmu jako jiné osoby, které se o sebe ve složité situaci staraly podstatně hůře než stěžovatel a jiný příjem nevykázaly.

[7] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti neztotožnil s námitkou nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu. Rozsudek je řádně odůvodněný, srozumitelný, z jeho obsahu je jasné, jaké otázky soud považoval za rozhodné, a vzájemná souvislost jeho jednotlivých úvah i nosné důvody jsou zřetelné. Jak vyplývá mimo jiné z důvodové zprávy k zákonu o kompenzačním bonusu, pro hodnocení struktury příjmů jsou obecně podstatné všechny příjmy subjektu kompenzačního bonusu, tedy i příjmy pocházející z jiné činnosti, než je samostatná výdělečná činnost. Nemají být tedy porovnávány pouze činnosti stěžovatele jako podnikatele zcela bez ohledu na jiné činnosti a příjmy stěžovatele jako fyzické osoby. Příjmy stěžovatele mají být zohledněny společně a porovnány mezi sebou. Závěry krajského soudu nelze označit za přepjatě formalistické. Krajský soud se při posouzení věci smyslem a účelem kompenzačního bonusu zevrubně zaobíral, jeho závěry jsou souladné nejen s gramatickým výkladem příslušné právní normy, ale taktéž s úmyslem zákonodárce. S ohledem na povahu věci nelze dospět k závěru, že zákonodárce musí stěžovateli kompenzovat omezení jeho podnikatelské činnosti, ač pro něj představovala menšinový zdroj příjmů. Není tak důvod vykládat § 6 zákona o kompenzačním bonusu rozšiřujícím způsobem tak, aby zahrnoval i případy, které zákonodárce nezamýšlel. Stěžovatel nesplnil podmínku dle § 6 odst. 3 zákona o kompenzačním bonusu, neboť v rozhodném období neměl převažující příjmy ze samostatné výdělečné činnosti, která byla v bonusovém období omezena či zakázána opatřením orgánu státní správy.

III. Posouzení kasační stížnosti

[8] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti dle § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů.

[9] Kasační stížnost není důvodná.

[10] Z obsahu kasační stížnosti je zřejmé, že stěžovatel napadá rozsudek krajského soudu mimo jiné pro vadu nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. Nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku je přitom vadou tak závažnou, že se jí Nejvyšší správní soud musí podle § 109 odst. 4 s. ř. s. zabývat z úřední povinnosti, tedy i tehdy, pokud by ji stěžovatel sám nenamítal.

[11] Za nepřezkoumatelná pro nedostatek důvodů jsou považována zejména taková rozhodnutí, u nichž není z odůvodnění zřejmé, jakými úvahami se soud řídil při hodnocení skutkových i právních otázek a jakým způsobem se vyrovnal s argumenty účastníků řízení (srov. např. rozsudek NSS ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52). Soudy však nemají povinnost reagovat na každou dílčí argumentaci a tu obsáhle vyvrátit. Jejich úkolem je vypořádat se s obsahem a smyslem žalobní argumentace (srov. rozsudek NSS ze dne 3. 4. 2014, č. j. 7 As 126/2013-19). Podstatné je, aby se správní soud ve svém rozhodnutí vypořádal se všemi stěžejními námitkami účastníka řízení, což může v určitých případech

pokračování

konzumovat i vypořádání některých dílčích a souvisejících námitek (srov. rozsudek NSS ze dne 24. 4. 2014, č. j. 7 Afs 85/2013-33).

[12] Obecné námitce nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu spočívající pouze v tvrzení stěžovatele ohledně nedostatku důvodů napadeného rozsudku zdejší soud nemohl přisvědčit. Odůvodnění rozsudku krajského soudu je totiž vystavěno na jasném, srozumitelném a uceleném argumentačním systému, z něhož rozumně plynou právní závěry. Krajský soud vystihl podstatu věci, řádně vypořádal veškeré žalobní námitky a podrobně zhodnotil veškerá tvrzení stěžovatele. Zároveň nelze opomenout, že nepřezkoumatelnost rozsudku není závislá na subjektivní představě stěžovatele o tom, jak podrobně by měl být rozsudek odůvodněn. Jedná se totiž o objektivní překážku, která kasačnímu soudu znemožňuje přezkum napadeného rozhodnutí (viz rozsudek NSS ze dne 5. 11. 2014, č. j. 3 As 60/2014-85).

[13] Podstata sporu tkví v zodpovězení otázky, zda v rámci posouzení nároku na kompenzační bonus ve smyslu zákona o kompenzačním bonusu mají být zohledněny pouze příjmy z podnikání, nebo také příjmy s podnikáním nesouvisející. Konkrétně pak jde o to, zda v rámci hodnocení předmětu kompenzačního bonusu dle § 6 odst. 3 zákona o kompenzačním bonusu měly správní orgány hodnotit pouze příjmy stěžovatele z hostinské činnosti a prodeje zboží, nebo též příjmy stěžovatele z nájmu.

[14] Ze správního spisu zdejší soud ověřil, že dne 13. 1. 2021 předložil stěžovatel správnímu orgánu I. stupně přehled příjmů za období od 1. 6. 2020 do 30. 9. 2020 (viz úřední záznam ze dne 13. 1. 2021, č. j. 25066/21/2301-61564-404895). V listině „tržba pronájem bez DPH“ stěžovatel uvedl příjem za nájem ve výši 70.000 Kč a v listině „prodej zboží“ stěžovatel uvedl tržby za prodej zboží ve výši 4.780 Kč. Výzvami ze dne 1. 3. 2021 vyzval správní orgán I. stupně stěžovatele k odstranění pochybností o údajích uvedených v žádostech o kompenzační bonus. Správnímu orgánu I. stupně vznikly zejména pochybnosti o splnění podmínky majoritního příjmu z hostinské činnosti ve smyslu § 6 odst. 3 zákona o kompenzačním bonusu. Prvostupňovými rozhodnutími správní orgán I. stupně doměřil dle § 14 odst. 3 zákona o kompenzačním bonusu stěžovateli daň ve výši rozdílu vyměřeného kompenzačního bonusu a částky nově zjištěné. Odvolání proti těmto rozhodnutím bylo zamítnuto napadeným rozhodnutím žalovaného.

[15] Podle § 2 odst. 1 zákona o kompenzačním bonusu *subjektem kompenzačního bonusu je osoba samostatně výdělečně činná podle zákona upravujícího důchodové pojištění.*

[16] Podle § 5 odst. 4 zákona o kompenzačním bonusu *rozhodným obdobím je období od 1. června 2020 do 30. září 2020.*

[17] Podle § 6 odst. 1 zákona o kompenzačním bonusu *předmětem kompenzačního bonusu je výkon samostatné výdělečné činnosti nebo výkon činnosti společnosti s ručením omezeným, které je subjekt kompenzačního bonusu společníkem, a to v kalendářním dni, ve kterém byla tato činnost bezprostředně zakázána nebo omezena opatřením podle § 1 (podtržení doplněno).*

[18] Podle § 6 odst. 3 zákona o kompenzačním bonusu *předmětem kompenzačního bonusu v případě subjektu kompenzačního bonusu podle § 2 je výkon činnosti podle odstavce 1 nebo 2*

pouze, pokud se jedná o subjekt, u něhož převažující část příjmů v rozhodném období bezprostředně pocházela z jedné nebo více těchto činností; přitom se zohlední pouze příjmy podle § 6, 7 a 9 zákona o daních z příjmů (podtržení doplněno).

[19] Nejvyšší správní soud se ztotožnil se správními orgány a krajským soudem, že stěžovatel v posuzované věci nenaplnil předmět kompenzačního bonusu ve smyslu § 6 odst. 3 zákona o kompenzačním bonusu, jak bude vyloženo dále. Pokud jde o namítaný přísně formalistický výklad zákona o kompenzačním bonusu a podmínek pro přiznání kompenzačního bonusu, tento v postupu správních orgánů ani krajského soudu kasační soud neshledal.

[20] Z dikce § 6 odst. 1 zákona o kompenzačním bonusu mimo jiné vyplývá, že předmětem kompenzačního bonusu byl mimo jiné též výkon samostatně výdělečné činnosti, a to v kalendářním dni, ve kterém byla tato činnost bezprostředně zakázána. Sporný § 6 odst. 3 zákona o kompenzačním bonusu však stanoví další podmínky pro to, aby mohl být tento příjem předmětem kompenzačního bonusu. Předmětem kompenzačního bonusu v případě subjektu vykonávajícího samostatnou výdělečnou činnost je výkon této činnosti pouze za situace, pokud převažující část příjmů tohoto subjektu v rozhodném období bezprostředně pocházela z jedné nebo více těchto činností. Krajský soud přitom správně poukázal, že hypotéza normy v § 6 odst. 3 zákona o kompenzačním bonusu hovoří obecně o příjmech, aniž by je diferenciovala v závislosti na povaze činnosti, která k získání těchto příjmů vedla. Pro posouzení věci je tedy zcela bezpředmětné, zda stěžovatel příjem z nájmu získával v rámci svého podnikání, či nikoli. Gramatickým výkladem § 6 odst. 3 zákona o kompenzačním bonusu lze dojít k jednoznačnému závěru, že zahrnutí činnosti do předmětu kompenzačního bonusu je podmíněno tím, že z jedné nebo více činností dle § 6 odst. 1 a 2 zákona o kompenzačním bonusu bezprostředně pochází převažující (tj. nadpoloviční) část příjmů z činnosti subjektu kompenzačního bonusu podle § 2, tedy osoby samostatně výdělečně činné (Přitom jsou brány v potaz pouze příjmy podle § 6, 7 a 9 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů). Tento výklad ostatně koresponduje s úmyslem zákonodárce, což dokazuje též důvodová zpráva k zákonu o kompenzačním bonusu, která výslovně uvádí, že „[u]vedeným způsobem je zajištěno naplnění požadavku, aby podpora v podobě kompenzačního bonusu byla zacílena pouze na činnosti, které pro daného podnikatele představují činnosti většinové, tj. činnosti, jejichž zákaz či omezení nutně musí mít na daný subjekt proporcčně významný dopad. Charakter zbývající menšinové činnosti (zda jde rovněž o činnost podnikatelskou, anebo např. o výkon zaměstnání) již není z pohledu navrženého zákona relevantní. Kompenzační bonus ve smyslu citovaného zákona tak měl skutečně kompenzovat výpadek příjmů pouze a jenom v případě, že činnost omezená v rozhodném období byla zásadním zdrojem příjmů subjektu žádajícího o kompenzační bonus. Stěžovatel se tedy mýlí, pokud se domnívá, že tento bonus náležel všem podnikatelům, kteří se v důsledku protipandemických opatření ocitli v ekonomické ztrátě. Takto obecně nastaven kompenzační bonus v zákoně nebyl, a ostatně zákonodárce takové nastavení ani neměl v úmyslu (viz výše citovaná důvodová zpráva).

[21] Ačkoli Nejvyšší správní soud souzní se stěžovatelem v tom smyslu, že pro něj jistě předmětná protipandemická opatření představovala významný zásah do jeho ekonomické sféry, nelze se ztotožnit s jeho tvrzením, že z výše citované právní úpravy plynul nárok všech osob samostatně výdělečně činných na poskytnutí kompenzačního bonusu. Jak bylo výše

pokračování

vysvětleno, tento nárok měly pouze osoby, jejichž předmět činnosti splňoval požadavky dle § 6 odst. 3 zákona o kompenzačním bonusu. Správní orgány tedy v souzené věci postupovaly zcela správně a v souladu se zákonem, pokud hodnotily strukturu příjmů stěžovatele v rozhodném období z hlediska toho, zda v něm převažovaly příjmy ze samostatné výdělečné činnosti, která byla zakázána v důsledku opatření státní správy. Současně bylo třeba zvažovat příjmy stěžovatele pocházející nejen z jeho podnikatelské činnosti, ale veškeré příjmy podle § 6, 7 a 9 zákona o daních z příjmů, jak výslovně vyžaduje § 6 odst. 3 věta poslední zákona o kompenzačním bonusu. To znamená, že bylo třeba zvažovat i stěžovatelovy příjmy z nájmu [§ 9 zákona o daních z příjmů], na čemž nemůže ničeho změnit skutečnost, zda tyto příjmy stěžovatel dosahoval jako osoba samostatně výdělečně činná či nikoli. Podstata zůstává neměnná v tom, že pokud stěžovatelův příjem z nájmu v rozhodném období převažoval nad příjmem pocházejícím z hostinské činnosti, tj. činnosti dle § 6 odst. 2 zákona o kompenzačním bonusu, nebyl výkon samostatně výdělečné činnosti stěžovatelem předmětem kompenzačního bonusu ve smyslu § 6 zákona o kompenzačním bonusu. Jinými slovy, pokud stěžovatel v rozhodném období vykázal příjem ve výši 70.000 Kč z nájmu a příjem ve výši 4.780 Kč za prodej zboží (hostinské činnosti), pak nárok na poskytnutí kompenzačního bonusu neměl a mít nemohl z důvodu naplnění negativní podmínky pro poskytnutí kompenzačního bonusu dle § 6 odst. 3 zákona o kompenzačním bonusu. Jak ostatně přiléhavě konstatoval krajský soud, činnost spočívající v pronájmu nebyla omezena nebo zakázána v důsledku opatření orgánů státní správy, kdežto prodej zboží (pohostinství) ano. Při jejich porovnání je zřejmé, že příjem z nájmu představoval převažující část příjmů stěžovatele v rozhodném období, a výkon samostatné výdělečné činnosti prodej zboží tak nebyl předmětem kompenzačního bonusu. Stěžovatel tedy na kompenzační bonus neměl nárok.

[22] Nesouhlas stěžovatele s úmyslem zákonodárce vysvětleným v důvodové zprávě vyjádřeným dikcí zákona o kompenzačním bonusu je do jisté míry pochopitelný, nicméně tento nesouhlas nezakládá oprávněnost námitky přepjatého formalismu vůči postupu správních orgánů a krajského soudu. Nejvyšší správní soud si je vědom judikatury Ústavního soudu k otázce přepjatého formalismu, viz např. stěžovatelem cit. náleze ze dne 4. 2. 1997, sp. zn. Pl. ÚS 21/96. V tomto rozhodnutí Ústavní soud uvedl, že „soud (...) není absolutně vázán doslovným zněním zákonného ustanovení, nýbrž se od něj smí a musí odchýlit v případě, kdy to vyžaduje ze závažných důvodů účel zákona, historie jeho vzniku, systematická souvislost nebo některý z principů, jež mají svůj základ v ústavně konformním právním řádu jako významovém celku.“ V nyní souzené věci však účel zákona, historie jeho vzniku či systematická souvislost hovořila jasně ve prospěch výkladu správních orgánů a krajského soudu (viz výše). Jinými slovy, stěžovatelem požadovaný odklon od doslovného znění zákona zde nebyl namístě. Zákonodárce se v zákoně o kompenzačním bonusu rozhodl kompenzovat pouze část hospodářských dopadů u osob, jejichž převažující část příjmů pocházela z podnikatelské činnosti, která byla omezena opatřeními státní správy (srov. § 1 odst. 1 zákona o kompenzačním bonusu). Bylo možné předpokládat, že faktický dopad na tuto skupinu osob bude tíživější než u osob, jejichž převažující příjmy pochází z jiné činnosti. Takto vymezený účel zákonné úpravy je nutno považovat za legitimní. Současně zdejší soud připomíná, že není úkolem soudní moci nahrazovat činnost zákonodárce. „Úlohou soudní moci je totiž interpretace a aplikace právních norem a naplnění tak vůle zákonodárce, nikoli prostřednictvím výkladu pozměňování této vůle, jež je vyjádřena

v jednotlivých právních normách“ (viz nálezn Ústavního soudu ze dne 13. 1. 2015, sp. zn. II. ÚS 2216/14, N 3/76 SbNU 63).

IV. Závěr a náklady řízení

[23] Uplatněné důvody kasační stížnosti tak nebyly zjištěny, a Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[24] Současně v souladu s § 120 a § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť stěžovatel v něm neměl úspěch a žalovanému v něm žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. srpna 2023

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu